

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets President

Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

24/1879-

1. oktober 2024

Spørsmål nr. 2902 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Trond Helleland til samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Viser til statsrådets svar på skriftlig spørsmål 2750 om donasjonen av tog til Ukraina som ikke var praktisk gjennomførbar. Ber om å få oversendt en tidslinje for den planlagte donasjonen fra første henvendelse om muligheten for bistand til jernbane i Ukraina, dialog underveis, når man skjønnte at det ikke var praktisk mulig, til avslag?

Svar:

Det har vært nedlagt en betydelig innsats fra både norske og ukrainske myndigheter i forbindelse med den planlagte donasjonen, og mange aktører har vært involvert. Tidslinjen under er ikke ment å være uttømmende, men å gi Stortinget innsikt i kompleksiteten og koordineringsbehovet som preger slike saker. Av tidslinjen fremgår det også at det til tider har vært vanskelig å få kontakt med riktige personer i Ukraina, for å få tilstrekkelig fremdrift i saken. I tillegg har det vært enkelte utfordringer, som har måttet løses underveis. Jeg berømmer samtlige aktørers bidrag, og anerkjenner den krevende situasjonen våre ukrainske samarbeidspartnere i denne saken står i.

Dato	Hendelse
26.10.2022	Norsk-Ukrainsk Handelskammer kontakter Norske tog på e-post. De ville settes i kontakt med organisasjoner og selskaper innen jernbanen i Norge for å finne ut om det er mulighet for bistand til å sikre jevn operasjonalisering av jernbanen, under de omstendighetene landet befinner seg i.
2.11.2022	Norske tog svarer at de ikke har noe av utstyret som etterspørres.

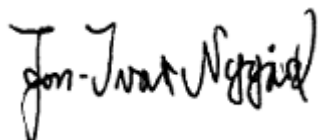
22.11.2022	Norske tog mottar en ny henvendelse fra det Norsk-Ukrainske Handelskammeret, der de forteller at behovet har endret seg og inviterer til felles møte 25.11.2022 med Vy, Bane NOR, Spordrift og Mantena.
25.11.2022	Norske tog svarer på henvendelsen og beklager at de ikke hadde anledning til å delta. Norske tog orienterer om at de vil fase ut diesel togsett type 92 fremover, og lurer på om disse kan være av interesse. Norske tog understreker at de ikke er sikre på om norsk sporvidde vil passe for Ukraina.
26.11.2022	Norsk-Ukrainsk Handelskammer svarer at togene kan brukes til å trekke elektriske tog med passasjerer ved strømstans. Det bekreftes også at Norge har ulik sporvidde, men at denne sporvidden er under utbygging flere steder i Vest-Ukraina og Polen. I tillegg kan togsettene bygges om, men det må vurderes nærmere fra togsett til togsett.
9.12.2022	Norske tog orienterer om saken i et møte med SD.
13.12.2022	Norske tog sender en skriftlig henvendelse til SD om at selskapet ønsker å donere togsett. SD setter Norske tog i kontakt med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). DSB er det nasjonale norske kontaktpunktet for EUs ordning for sivil beredskap, UCPM, som er den valgte kanalen for norsk materiellbistand til Ukraina.
20.12.2022	Norske tog sender samme henvendelse til DSB som var sendt til SD 13.12.2022.
20.12.2022	DSB ber Norske tog om å sende teknisk informasjon om toget på engelsk til DSB. Norske tog bestiller oversettelse av dokumentasjonen.
2.1.2023	Norske tog sender over teknisk informasjon på engelsk til DSB.
2.1.2023	DSB ber om ytterligere dokumentasjon fra Norske tog, knyttet til når togene skal sendes, hvordan de skal fraktes, hva det vil koste osv.
18.1.2023	DSB sender EUs krisekoordineringssenter, ERCC, spesifikasjoner på togene slik at Ukraina kan vurdere hvorvidt togene kan ha nytteverdi for Ukraina. DSB ber om tilbakemelding fra Ukraina på om det er ønskelig å motta togene.
27.1.2023	Norske tog mottar informasjon fra DSB om at Ukraina har meddelt at de ikke kan bruke togene, gitt ulik sporvidde, manglende teknisk kompetanse, og at det er usikkert om de får bygget om togene.
31.1.2023	Norsk-Ukrainsk Handelskammer går i dialog med Ukrainian Railway Company (UZ), som presiserer at de likevel ønsker togene. Norsk-Ukrainsk Handelskammer har derfor bedt UZ om å ta direkte kontakt med EUs ordning for sivil beredskap.
22.2.2023	DSB mottar kontrabeskjed fra Ukraina via EU/ERCC om at de likevel ønsker å motta togsettene og at de vil formelt akseptere disse når Norge tilbyr togene i EUs krisestøtteverktøy CECIS.

14.3.2023	UD gir DSB tilslutning til å dekke kostnader på opptil 12 mill. NOK for restaurering og transport av fire togsett til Ukraina.
14.3.2023	DSB tilbyr formelt en donasjon av fire togsett til Ukraina via EU/CECIS.
15.3.2023	DSB mottok offisiell aksept fra Ukraina gjennom EU/CECIS for de fire første togsettene.
15.3.2023	EU/ERCC informerer DSB at Infrastrukturdepartementet i Ukraina har akseptert donasjonen, og at mottaker for togene vil være UkrZaliznytsia.
30.3.2023	Pressemelding om samferdselsministerens besøk i Polen. Ved en inkurie formidles det at 12 tog er klare for donasjon. Dette var det totale antallet av tog som etter hvert kunne klargjøres for donasjon.
20.4.2023	Teams-møte mellom teknisk avdeling i Norske tog og den Ukrainske jernbane arrangert av det Norske Handelskammeret. Teknisk dokumentasjon ble sendt over etter møtet.
20.4-27.11.2023	Samarbeid mellom de norske aktørene for å klargjøre togene for donasjon (koordinert v/DSB).
27.11.2023	DSB kontakter mottaker i Ukraina, oppgitt av ERCC.
6.12.2023	DSB får svar fra ERCC som bekrefter mottakeren, ettersom DSB ikke oppnådde kontakt.
6.12.2023	DSB ringer mottaker, på oppgitt telefonnummer, men vedkommende snakker ikke engelsk.
7.12.2023	DSB får kontakt med en ny mottaker i Ukraina og oversender vedkommende relevant informasjon.
13.12.2023	DSB etterspør bekreftelse fra mottaker på at informasjonen er mottatt på WhatsApp.
19.12.2023	Via Norske togs dialog med Norsk-Ukrainsk Handelskammer, får DSB oppgitt ny kontaktperson for donasjonen. I e-posten stiller donor (Norske tog) flere spørsmål.
21.12.2023	Mottaker i Ukraina sendte en e-post til Norske tog med noen praktiske spørsmål, for eksempel estimert dato for ankomst av togene, opplæring av personalet, etc. Mottaker oppga også navnene på to personer som skulle motta togene i Polen.
21.12.2023	DSB svarer mottaker i Ukraina.
2.1.2024	DSB sender en ny e-post til mottaker med flere spørsmål.
4.1.2024	Mottaker sendte DSB en e-post som bekreftet at de kunne utføre teknisk aksept av dieseltog og reservedeler. De bekreftet også å kunne koordinere personelloplæring.
19.1.2024	Fra denne datoen begynte en person fra selskapet som er ansvarlig for å transportere togene (DSV) fra Norge til Ukraina, som er basert i Kiev, å kommunisere direkte med mottaker i Ukraina på telefon, for å prøve å få raskere svar.

25.1.2024	Det foreslås et møte mellom DSB, Norske tog (donor), DSV (transportselskap) og UZ.
29.1.2024	Møtet finner sted mandag 29.1.2024. Det blir diskutert flere temaer, inkludert transport av togene og opplæring av personalet.
1.2.2024	Transportselskapet (DSV) får en melding fra UZ som informerer om på hvilken stasjon de ønsker å motta togene
2.2.2024	DSB sender et utkast til invitasjonsbrevet til mottaker, slik at de kan legge til alle navn og pass på personalet som skal komme til opplæring i Norge.
2.2.2024	En proforma sendes også til DSV, som videresender den til UZ, for å kunne sjekke tollprosedyrene i Ukraina.
2.2.2024	DSB, gjennom DSV, får tilbake invitasjonsbrevet med navnene på deltakerne i opplæringen.
5.2.2024	DSB sender det signerte invitasjonsbrevet til UZ.
6.2.2024	Leder for avdelingen for internasjonalt samarbeid JSC "Ukrainske jernbaner", kontakter DSB, da hun skulle være sammen med teamet som skulle få opplæring. Hun ønsket mer praktisk informasjon om opplæringen og tilgang til opplæringsmateriellet, da hun ville jobbe med oversettelse også under kurset.
24.2.2024	Pressemelding om de fire togene som var klargjort for donasjon til Ukraina.
23.2-8.3.2024	Opplæring av 10 ansatte fra UZ i Norge.
8.3.2024	DSB ber leder for avdelingen for internasjonalt samarbeid JSC "Ukrainske jernbaner" om å støtte dem med å få donasjonsavtalen gjennomgått, i et forsøk på å lette tollprosessen i Ukraina – for å vise myndighetene at dette er en humanitær donasjon.
11.3.2024	UZ kontakter DSV og informerer om at de jobber med å registrere togene som humanitært gods. DSB arbeidet allerede, sammen med DSV, for å få et svar fra UZ når det gjelder tollprosedyrer for å motta togene i Ukraina. Samtidig fikk DSB vite at vanskelighetene UZ hadde med dette skyldtes den nye loven i Ukraina, som krever at alle mottakere av humanitær hjelp i Ukraina må være registrert. Ettersom UZ er et privat selskap, hadde de problemer med å få denne registreringen. Det ble besluttet å likevel jobbe videre med donasjonen, ettersom det var andre private selskaper som hadde fått unntak fra denne loven og kunne registreres og motta humanitær hjelp.
20.3.2024	UZ kontakter DSV og informerer om at de fortsatt ikke har ordnet opp i registreringen.
22.3.2024	UZ sender DSV den gjennomgåtte donasjonsavtalen. DSV bruker dette dokumentet for å sjekke om tollmegleren godtar dette dokumentet som bevis på humanitær bistand.

22.3.2024	Den norske ambassaden i Kiev informerer DSB om sine kontakter ved UZ. DSB ønsket å nå noen høyere opp i UZ for å se om dette kunne være til hjelp med registreringen.
9.4.2024	UZ kontakter DSB og spør om drivstofforbruket til dieseltogene.
10.4. 2024	Norske tog svarer UZ.
11.4.2024	UZ kontakter DSV og informerer om at det ikke er noe nytt angående registreringen, og at personen som vil ta den endelige avgjørelsen er på ferie, og kommer tilbake på mandag.
8.5.2024	EUs delegasjon til Ukraina sender en melding til ERCC og DSB som oppdaterer situasjonen angående aksept av reservedeler og registrering av UZ som mottaker av humanitær bistand.
15.5.2024	Det avtales møte mellom ERCC, DSB, UZ og andre ukrainske myndigheter 21. mai 2024.
21.5.2024	Halvannen time før møtet sender UZ et brev til DSB. Den ukrainske jernbanen har bestemt at mens bruk av klasse 92 dieseltog på 1435 mm sporvidde er gjennomførbart med infrastrukturoppgraderinger og ettermontering av depoter, krever prosjektet € 1 318 144 i finansiering, noe selskapet for øyeblikket mangler. UZ ber om hjelp av Norge for å sikre denne finansieringen.
21.5.2024	I møtet sier UZ at de aldri har akseptert tilbudet om donasjon av de norske togene og orienterer mer detaljert om investeringen som trengs for å kunne motta togene.
12.6.2024	DSB sender et sammendrag av møtet til UZ og øvrige deltakere. DSB informerer også om at Norge ikke vil kunne bidra med den forespurte investeringen og ber om svar før 3. juli 2024 på om UZ ønsker togene eller ikke.
14.6.2024	UZ ber om all kommunikasjon mellom dem og Norge.
14.6.2024	DSB sender tidslinje og all kommunikasjon mellom UZ og ERCC til UZ.
27.6.2024	DSB følger opp UZ og etterspør et svar på siste melding fra 12. juni 2024.
27.6.2024	UZ sender brev til DSB/Norge og informerer om at de ikke kan motta togene.
6.9.2024	I lys av at saken allerede er krevende, med tanke nytt regelverk for mottak av humanitær bistand, samt ytterligere investeringsbehov, kansellerer Norge v/DSB donasjonen og informerer UZ og EU/ERCC om beslutningen. SD sender ut pressemelding om saken.

Med hilsen

Jon-Ivar Nygård